

P R A E S V M P T. LXXXIII.

Prædicta præsumptio, locum habet certis in casibus sicuti sunt iam enumerati, ac regulariter ex solo ipso cōtra-

Minoris læsionem ex præsumpta affectione erga rem distractam, vel emptam, considerari.

S V M M A R I V M.

- 1 Interesse affectionis in re minoris, habenda ratio est. 2 Affectio quam quis erga res suas, & maiorum suorum habet, considerabilis est. 3 Restitutio minori ob interesse affectionis conceditur. 4 Minor res maiorum suorum distrahendo, enormiter censetur læsus. 5 Progenitorum suorum res amittere grave est. 6 Interesse affectionis ad res paternas, considerabile quo ad damnum evitandum, non quo ad augendum pretium. 7 Interesse affectionis, non impeditur, quominus de fuga quis suspectus sit. Nec reddit debitorem dimittem, & soluendo. n. 8. 9 Interesse affectionis etiam in minore considerabile, si in emendo aut permutando, malum adeptus sit vicinum. Item si in malum incidere locum num. 15. 10 Vicinum habere malum, magnum est malum. 11 Vicinum malum æque ac morbum nocere voluit Cato. 12 Vicinum bonum habiturum, emptorem prædij sui, proclamari iussit Themistocles.

Utm minorib. læsis concedi soleat (vt diximus supra) in integrum restitutio, dubitari interdum contingit, an habenda sit rō interesse provenientis ex affectione præsumpta? Quia in re dicitur ꝑ habendam esse. Nam considerabilis est affectio, quam quis erga suas, & maiorum ꝑ suorum res habere præsumitur, l. cū servus, ff. mandati. & scripsit Alc. de præsump. reg. 1. præsu. 20. Et propterea minori conceditur ꝑ restitutio causa huius interesse provenientis ab affectione, l. si in emptio-

Est tamen hic obseruandum, quod etsi ꝑ interesse affectionis, ad res paternas, est considerabile ad evitandum damnum, atq. ita ad petendum restitutionem in integrum, at tamen non est considerabile, vt augeat rei pretium, sicuti ex sententia Capollæ de simulatione contractuum docuit Ripa in l. filius familias, §. diu, num. 3. in fine, de leg. 1. sic etiam simili in casu respondit Paris in consil. 99. num. 47. lib. 3. interesse hoc affectionis non efficere, vt debitor ꝑ suspectus de fuga, dici non debeat sic suspectus ob res maiorum suorum, quas recuperare potest, cum hoc interesse non reddat eum ꝑ diuitem, & soluendo.

Extat, & aliud exemplum interesse affectionis, sicuti qm̄ minor propter emptionem, vel permutationem, vel alium contractum incidisset ꝑ in malum vicinum. Ita in specie scripti Sfortia Oddo in d. q. 4. art. 10. nu. 86. auctoritate gl. in l. nam quod. §. 1. ff. ad Treb. & in l. quod sepe, ff. de contrah. emp. ac etiam Mantua in sing. 7. n. 3. Nam (vt est apud Plautum in mercatore) aliquid est mali, propter vicinum malum. Non aliquid ego mali, sed magnum malum dicere soleo, habere ꝑ vicinum malum. Cato enim in libris de agricul. malum vicinum æque ꝑ ac morbum nocere, scriptum reliquit. Quare Themistocles (vt in illius vita memoriæ prodidit Plutarchus.) Et idem in Themisto. prædium vendens, proclamari iussit bonum ꝑ vicinum etiam habere. Sentiebat ille tantum damni ex malo vicino (vt Hesiodus dicebat) quantum ex bono commodi nos consequi. Quod re ipsa ego experior, qui satis male vicini duritie affligor, eiusque canum latratibus tanta molestia afficior, vt vix studiis interdum incumbere valeam. Nec is meis vel amico-rum precibus à tanta abduci inhumanitate potest Et

Et ita de bonis malisque vicinis doctē, scribit Petrus Gregorius in libro 4. syntagm. iuris, capitu. 24. numero 8. 9. & 10. Est, & aliud exemplum interesse affectionis considerabile, vt minor dici possit læsus, sicuti quando incidisset ꝑ in malum locum, hoc est in malam aëris temperiē. Ita Sfortia d. q. 4. artic. 10. num. 87. ex sententia Cepollæ de seruit. rusticorum præd. in rub. de aere, num. 4. & Ripa in tract. de peste, in titu. de remed. præseruat, contra pestem, num. 3. Plura alia affectionis exempla commemorat Panthaleon Crem. in d. l. 2. nume. 3. 5. & multis seq. C. de rescind. vendit.

Pretium rei vendite à minore, an in eius utilitatem versus præsumatur?

S V M M A R I V M.

- 1 Vendicans rem alienatam minor, pretium restituere debet. Quatenus tamen in utilitatem suam conuersum sit, nu. 2. 3 Pretium minori solutum, eiusque in utilitatem conuersum præsumi, si requisita in contractu solemnitates fuerint adhibite. 4 Contractum rescindi petens minor, quando probare teneatur pretium deperditum, aut malè consumptum. 5 Alienatione rerum minoris facta, pro contrahente cum eo præsumptio est, si debite solemnitates fuerint adhibite. 6 Dolus, & mala fides in contrahente cum minore absque solemnitatibus requisitis, præsumitur.

P R A E S V M P T. LXXXIV.

Utm minor rem alienatam vendicat, pretium ꝑ se receptum restituere debet, l. non solum, in fine. C. de præd. & alijs rebus min. & responderunt Anchar. in consil. 34. num. 20. & alij congesti ab Octauio Simoncello in tract. de Decretis, lib. 3. tit. 7. num. 17. qui num. 18. auctoritate multorum subiungit, teneri etiam restituere versus, & impensam melioramentorum. Hoc tamen intelligitur, quatenus pretium ꝑ verum est in ipsius minoris utilitatem. Ita Bart. & reliqui in l. prædiorum, C. de prædij minor. & alij congesti à Simoncello præcitato in loco. Cæterū dubitari contingit, quis probare debeat pretium fuisse versus in pupilli utilitatem? Lucas de Penna in l. 3. in præsumpt. l. 78. C. de apoch. publ. lib. 10. scriptum reliquit, pretium præsumi solutum minori, eumq. ex illo locupletatum, si in venditione ꝑ obseruatæ fuerint requisitæ solemnitates. Quam traditionem existimauit probari l. prædiorum, & l. si in prædium, C. de præd. minor. Et hæc quidem fuit opinio Accursij in d. l. prædiorum, qui sic distinguit, aut contractus est validus, quippe quod obseruatæ fuerint debite solemnitates. Hoc casu minor petens rescindi contractum ꝑ probare debet, pretium à se deperditum, & malè consumptum. Aut verò contractus est nullus, ob id, quod requisitæ solemnitates non fuerint obseruatæ. Et hoc casu non ipse minor, sed qui cum eo contraxit, probare debet, pretium fuisse versus in utilitatem, & commodum ipsius minoris. Et distinctionem hanc probant etiam Bar. Bald. & Salic. in d. l. prædiorum, & in d. l. si prædium, Corn. in consil. 71. nu. 6. & consil. 72. num. 9. lib. 3. Marian. Socin. sen. in consil. 15. nu. 22. lib. 1. Ias. in l. nam postea, §. si minor, nu. 2. ff. de iureiur. Nat. in consil. 63. l. n. 5. lib. 3. Rim. iun. in consil. 5. num. 76. lib. 1. & in Inst. quib. alienare licet, vel non. §. vlt. nu. 61. & Eruditissimus, Amplissimusque Cardinalis Alban. in lucubrationibus ad Bart. in d. l. prædiorum. Et hos secutus est Othauis Simoncellus in d. tit. 7. nu. 20. prædictis addo Alex. in consil. 46. num. 1. lib. 4. Socin. sen. in consil. 116. num. 13. lib. 1. & Alphon. Aluarez in Specu. Summ. Pontif. Imper. & Regum, cap. 80. versic. dixi. Et

hæc quidem distinctio communis retinenda est, etsi ab ea dissentiant commemorati à Simoncello in d. titulo 7. num. 20. versic. Pileus tamen. Huius distinctionis, & differentiar ratio est. Nam quando alienatio est facta, obseruatæ à iure requisitis solemnitatibus, præsumptio stat pro eo, qui contraxit cum minore, sicuti explicauimus superiore lib. in præsump. 75. & ideo omni doli præsumptio est sublata, & cōsequenter præsumitur pretium fuisse versus in utilitatem, & commodum ipsius minoris. Diuersum verò est, quando solemnitates obseruatæ non fuerint, quia tunc præsumitur ꝑ mala fides, & dolus in eo, qui contraxit cum ipso minore, iuxta c. qui contra. de regul. iuris in 6. & dicemus infra in præsumpt. in 7. casu, vbi explicabimus, quando mala fides præsumatur ob non obseruatæ iuris solemnitates.

Conductor quando reconduxisse præsumatur rem conductam?

S V M M A R I V M.

- 1 Conductor in re sibi locata persistens, præsumitur reconduxisse. Idque præsumptione iuris, num. 2. Et in quofundetur hæc præsumptio, n. 3. & 4. 2 Precarium à locatione non dissimile est. 3 Conductorem in re conductæ persistentem, præsumi reconduxisse, tam in urbano, quam rustico, prædij locum habet. 4 Conductio prædij rustici, & urbani qua in re differant. 5 Prædij rustici fructus, certa tantum anni parte percipiuntur, urbani, verò qualibet anni parte uniformiter. 6 Prædij rustici reconductio, pro ratione fructuum percipiendorum facta præsumitur, num. 10. & 12. Idem in urbano prædij. num. 11. 7 Prædium si vno anno frumentum, alio milium tribuat, vna sola dicitur prædij cultura, fructusq. confunduntur. 8 Conductores vestigialium persistendo, censentur reconduxisse, vide tamen, num. 34. 9 Domus partem conducentis socius, persistendo, præsumitur reconducere. 10 Operarum locatio, & conductio, tacendo ultra tempus præsumitur repetita. 11 Medici operas comparari prædij rustico. 12 Medicus censetur reconductus cum eisdem qualitatibus, & conditionibus, quibus prima vice conductus fuerat. 13 Reconductio cum eisdem qualitatibus, & conditionibus, quibus prima conductio facta præsumitur. 14 Conductori de non expellendo, pactum in prima conductioe factum, censetur in secunda repetitum. 15 Reconductione non censetur repetita pena, prima locationi adiecta. 16 Pactum de redimendo, & affrancando, an dicatur in reconductione repetitum. 17 Reconductio præsumitur facta, si disponente hoc statuto, conductor ultra tres menses in re conductæ commoratus sit. Quid autem sit si paciscentes dixerint, ne censetur repetita, num. 25. 18 Iuri communi, pacto, & protestatione non derogatur. 19 Conductorum, aut locatorum heredes, in contractu facto, perseverare voluisse præsumuntur, & n. 27. 20 Conductio, aut locatio, aliam requirens solemnitatem, ultra patientiam repetita non præsumitur. 21 Feudi, vel emphyteusis concessio, cum scripturam requirat, renouata non præsumitur. Vide tamen n. 36. 22 Locatio bonorum Ecclesiæ renouata non præsumitur. 23 Societatem sola dimissione capitalis apud socium, non præsumi renouatam, dum instrumentum interuenire debet. 24 Societatem incuntes ciuitates due ad quinquennium soleni stipulatione, & scriptura, eo lapsu nō censentur renouasse, licet Tomus Primus. Dd 2 mutuo

